

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. XV. De Commodato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

derivatum sit, plerimum inter se discrepare. Siquidem Precaria est contractus, à Jure Canonico inventus, quo alicui ad preces conce-
ditur res Ecclesiastica immobilis & frugifera ad utendum, vel utendum fruendum, ea ta-
men lege, ut concessionis, si sit ad tempus diu-
turnius, renovatio singulis quinquenniis pe-
tatur. Communis in re ex *can. 5. caus. 10. q. 2.*
c. 1. segg. b. t. Differt ab Emphytevis, quod
singulis quinquenniis debeat peti renovatio, &
quod pensum quidem admittat, sed tan-
tum per accidens, quam tamen Emphytevis
requirit per se. Econtra Precarium est contra-
ctus, à Jure Civili inventus, quo alicui ad pre-
ces gratis conceditur aliqua res ad utendum,
reversata libera facultate revocandi ad libi-
tum. Communis in re ex *l. 1. pr. & §. 1. 2. l.*
4. ff. de Precario & c. fin. b. t. Inter contra-
ctus refertur *l. 23. ff. de R. 7.* licet juxta multos
non in sensu proprio, eo quod magis sit pactum
gratuitum (legitimum tamen) & donationis,
utrique liberalitatis rationem habeat, om-
nem retributionem excludens. Revocabilitas
ad nutum concedentis, etiam sine justa causa,
& licet res sit concessa ad certum tempus, est
de illius essentia, & per hoc differt à Donatio-
ne, quare & Precarium dicitur: in quo sensu ac-
cipitur etiam tò precariò; nam quod precariò
datur, semper repeti potest. A Commodato,
cum quo Precarium magnam habet affinita-
tem, differt, quod in Precario concedatur u-
sus rei indeterminatus quoad modum, finem,
tempus: in Commodato autem usus restrin-
gitur ad certum finem, & modum utendi, ac
ad tempus certum. Dices: casu quo conce-
ditur Precarium addidit pactum de non revo-
cando ante certum tempus, illud revocare
nequit antelapsum hujus temporis; quia alias
talis pactio nullum haberet effectum: ergo
Precario non repugnat irrevocabilitas. *ex N.*
dist. quia tale pactum de non revocando esset
contra Jus & naturam Precarii. Nihilominus
haberet adhuc effectum, nempe hunc, quod
accipiens Precarium teneatur illo tempore
elapso rem restituere, ad quod non fuisset ob-
ligatus, secusa revocatione, si tempus non
fuisset præfixum. Si verò tempus esset præfi-
xum sine clausula de non revocando, & con-
cedens Precarium non revocaret illo elapso,
posset accipiens rem ulterius retinere propter
tacitam concessionis renovationem. *l. 4. §.*
in ff. b. t.

Dico 1. Prælati vel alius Ecclesiæ admi-
nistratores non potest Precariam primitus con-
cedere sine justa causa, & solennitatibus ad a-
liendum requisitis. Communior cum Gonz.
ad c. 1. b. t. n. 7. contra aliquos cum Barb. Su-
muntur ex *c. 5. §. Extrav. Ambitiosa inter Comm.*
de Heb. Eccl. alien. Ratio: quia talis concessio
est quedam alienatio, qua vel ad dies vitæ, vel
ad tempus diuturnius, irrevocabiliter trans-
fertur in aliquem usum, vel etiam usufructus,
rei Ecclesiasticæ non sine notabili imminutio-
ne fructuum & commodorum Ecclesiæ. Cau-
sa iusta potest esse remuneratio meritorum in
Ecclesiâ præteritorum, vel spes futurorum.
Lib. III. R. P. Pichler.

Precarias omnino perpetuas specialiter à Jo-
anne IX. vetitas esse teste Baronio ad annum
Christi 904. num. 28. volunt aliqui.

Dico 2. Precaria parit actionem persona-
lem, & quidem directam Ecclesiæ adversus ac-
cipientem, ejusque hæredes, ut compenset
damna per culpam etiam levissimam (quam
præstare tenetur in re concessa custodienda,
per *can. 72. caus. 12. q. 2. §. l. 5. §. 2. ff. commoda-
ti*) Ecclesiæ illata: item ad rem restituendam
elapso tempore præfixo, vel si omittat elapso
quinquennio renovationem petere; nec enim
ipso Jure per omissionem petitionis ea cadit in
commisum, cum hæc poena nullibi sit statu-
ta. Contrariam verò accipienti, & ejus hære-
dibus, adversus Ecclesiam, ut præstet, quod
æquum est præstari, & relinquat rem usque ad
tempus conventum. *c. fin. b. t.* Hæc actio, cum
propriam in Jure nomen non sortiatur, recte
dicitur actio Precariæ, vel Precariarum, ad ex-
emplum aliarum actionum, quæ de Jure Civi-
li à contractibus nomen accipiunt, v. g. actio
empti, locati &c. ab emptione, locatione &c.

Dico 3. Precarium parit interdictionem de Pre-
cario, vel actionem extraordinariam præscriptis
verbis, seu conditionem incerti, constituenti Pre-
carium adversus accipientem, ut revocanti
rem restituat, & damna ei in re concessa dolo
vel per culpam latam illata resarciat. *l. 2. §. 2.*
l. 8. §. 3. segg. l. 19. ff. b. t. Nam solum dolum
& culpam latam tenetur præstare Precarium
accipiens, nisi in mora restituendi post revoca-
tionem fuerit; tunc enim etiam ad culpam le-
vem, quin & levissimam tenetur. *l. 8. cit. §. 3.*
4. §. 6. Accipienti, quando obtinet posses-
sionem naturalem rei in precarium datæ, compe-
tunt interdictionis possessoria. Oppones. In Con-
tractibus, quin solius accipientis utilitatem
cedunt, uti est v. g. Commodatum, non solum
dolos, & culpa lata, quæ in contractibus æ-
quiparatur dolo, sed etiam levis & levissima
præstanda est ab accipiente. *l. 5. §. 2. cit.* sed
Precarium cedit in utilitatem solius accipien-
tis: ergo. *ex Dist. Ma.* nisi aliud disponat Jus,
aut exigat ratio. *C. M. secus. N. Ma.* Jus ali-
ter disponi de Precario in *l. 8. cit.* & aliud po-
stulat hæc ratio; quia accipiens satis aliunde
est gravatus, quod ad nutum concedentis te-
neatur rem semper restituere, & concedenti
aliunde satis est provisum per hoc, quod sem-
per revocare possit. Sibi imputet, quod ho-
mini negligenti concedat Precarium, vel ci-
tius non revocet.

TITULUS XV.

De Commodato.

SUMMARIUM.

1. 2. Quid sit Commodatum, & quomodo differat
ab aliis contractibus.
3. 4. à quo, & quanam res commodari valeant.
5. Quæ sint obligationes commodantis,
6. 7. Et quæ commodatarii, præsertim quoad præ-
stationem culpe.
8. Commodanti datur actio commodati directa,

commodatario contraria.

9. Ex quibus contrahibus datur duplex actio.

Sciendum, *Commodatum*, quasi commodatum (sicut *Precarium* & alii contractus solent) quandoque accipi pro ipso contractu, quo res alteri conceditur, quandoque autem pro re concessa. Hic loci ferè pro contractu tantum sumitur. Qui dat commodatò, *commodans* vel *commodator*, qui accipit, *commodatarius* appellatur: sicut ordinariè vox, quæ terminatur in *arius*, denotat accipientem, uti depositarius, donatarius, usufructuarius &c. Commodare in Germanico significat leihen: quia verò hæc vox Germanica etiam usurpatur in Mutuo, Locatione, Precario &c. probè attendendæ sunt circumstantiæ & adiuncta, ut dignosci possit, qualis contractus sit celebratus. De commodato dicendum venit 1. quid sit. 2. quis 3. quid commodare possit. 4. quam obligationem subeat tam commodans, quam commodatarius, quàmque culpam præstare teneatur, an latam, levem, vel levissimam. Quid autem sit *præstare dolum, culpam latam, levem, vel levissimam*, & quid *præstare casum fortuitum*, explicatum reperies in *Lib. I. tit. de Pænis* §. 2. n. 19. & à n. 23.

Dico 1. Commodatum est contractus, quo res alicui ad certum usum & tempus gratis conceditur ea lege, ut usu finito eadem in specie restitatur. DD. passim cum gl. in c. un. v. *commodatum* b. t. ex c. un. cit. & §. 2. *Inst. quib. mod. re contr. oblig.* Differt à *Mutuo*; quia in hac non usus, sed dominium rei, & quidem fungibilis, seu ipso usu consumptibilis, uti est panis, pecunia &c. transfertur in alterum. A *Precario*; quia in hoc conceditur res ad usum & tempus indeterminatum, & non usus tantum, sed etiam naturalis possessio: in commodato autem usus tantum, & quidem ad certum tempus, quod tacitè saltem præfigitur, scilicet finito usu, & quidem certo & pariter determinato. l. 5. l. 8. l. 17. §. 3. ff. *Commodati*. atque tunc restitui debet, licet à commodante non petatur; cum statuta dies interpellat pro homine. l. 12. C. de *contrab. stipul.* Item à *Pignore*; quia in hoc res non ad usum, sed in securitatem debiti datur. A *Deposito*; quia in hoc pariter res non ad usum, sed custodiæ causâ traditur. Ab *Emptione-Venditione*; quia in hac ipsum quoque dominium rei transfertur. A *Locatione-Conductione*; quia in Locatione intervenit merces & pensio, in Commodato autem res gratis utenda conceditur. Et hinc in dubio, uti sit, quando in Germanico adhibetur vox *leihen* / & ex circumstantiis non colligitur aliud, præsumitur, locationem potius esse, quàm commodatum; eò quòd homines, præsertim plebei, ordinariè non soleant aliquid præstare in alterius commodum gratis & sine mercede.

Dico 2. Commodare possunt omnes & soli, qui contrahere, & contrahendo obligari, seu qui liberam rerum administrationem habent. l. 1. §. 2. l. 2. ff. *Commodati*. Unde Pupillus & Minor sine autoritate Tutoris & Curatoris: Religiosus sine consensu Superioris, per Jura

vulgata: Prælati vel Rectores Ecclesiæ rem immobilem aut mobilem pretiosam illius sine iusta causa & solennitatibus commodare nequit. per c. 5. v. *conditionem* de Reb. Eccl. aliam & Extrav. *Ambitiose int. com. eod.* ubi prohibetur Prælati etiam Locatio, quæ, cum recipiat mercedem, minùs nocet Ecclesiæ, quàm Commodatum, quòd gratis fit. Oppones. Prælati personæ possunt Commodatum accipere ergo & dare. *z. N. Conf. & Parit.* quia accipiendo faciunt rem suam meliorem, dando autem deterioiorem: illud ipsis permittitur, non istud. pr. *Inst. de aut. Tutor.* Id Privilegiique habent pupilli & minores commodatum accipientes, quòd tantum teneantur præstare dolum & culpam latam, non levem aut levissimam.

Dico 3. Commodati possunt res omnes, mobiles & immobiles, corporales & incorporeales. l. 1. §. 1. ff. *Commodati*, & l. 12. §. 2. de *Usufr.* Etiam fungibiles. v. g. pecunia, instrumentum, panis &c. quando per accidentem usu non consumuntur, ut si dantur ad panem, & ostentationem. l. 3. §. 6. ff. *Commod.* vel sunt siquidem rursus in specie, seu, ut Philoſophi loquuntur, in individuo restitui. Imò & Sacre. arg. c. 7. & §. 8. de *rer. perm.* quando enim dicuntur esse extra commercium humanum, id intelligitur de contractibus onerosis, & quando pro ipsis datur temporale, vel non applicatur ad usus profanos. Denique non excluduntur res alienæ, saltem pro foro interno. l. 15. & l. 16. ff. *Commod.* Oppones 1. quando utenda conceditur res immobilis, est potius *usus*, vel *usufructus*, quàm *Commodatum*. Qui rem commodatam alteri commodat, committit furtum. l. 54. §. 1. ff. de *Pact.* ergo res aliena commodari nequit. *z. ad 1.* Id verum est, nisi res immobilis concedatur gratis sub nomine commodati. Ad 2. *N. Conf.* non enim repugnat, ut simul committatur furtum, & acquiratur actio commodati.

Dico 4. Commodans obligatur 1. rem commodatam non revocare ante usum & tempus finitum. 2. reparare damna ex culpa sua lata vel dolo illata commodatario, ut si sciens commodasset rem vitiosam, nec prius monuisset. 3. expensas necessarias, quas commodatarius debuit facere in ipsam rem commodatam, refarcire, non verò expensas ad usum rei necessarias. l. 17. §. 3. l. 18. l. 22. ff. *Commod.* c. un. b. t. Oppones 1. locator ædium potest ædes locatas repetere, quando ipse iisdem indiget, et si tempus usui alterius præfixum necdum transierit: ergo à fortiori etiam commodator, qui gratis concessit rem alteri. 2. Si commodatarius præscripsit certum tempus, & intra illud commodatarius re commodata non est usus, vel etiam uti non potuit cum vel sine sua culpa, dolo po tempore potest revocare, uti docet communis: ergo ante finitum usum datur loci revocationi. *z. ad 1. Conc. totum*, saltem si commodans prævidere non potuit causam propriæ indigentiae, vel æquale damnum, quod subiret, si re alteri commodatæ uti non posset, quia commodans, in cuius arbitrio erat com-

modare, vel non commodare, non censetur pro calicatu se voluisse obligare ad non revocandum. Ad 2. iterum *Conc. totum*; quia commodatarius omne jus utendi accepit à commodante: si ergo iste præscripsit certum tempus ad usum, ille eo elapso nullum amplius habet jus utendi, non obstant, quod ab usu fuerit impeditus, nisi commodans rem ulterius concedat.

Dico 5. Commodatarius obligatur 1. rem commodatam exactissimâ diligentia custodire, consequenter præstare non tantum culpam latam & levem, sed etiam levissimam, per quam res facta est deterior, vel destructa, vel deperdita, si commodatum, ut ordinariè sit, in solius commodatarii utilitatem vergat. §. 2. *Inst. quib. mod. re contrab. oblig. l. 5. §. 2. ff. Comm. l. 1. §. 4. ff. de O. & A. c. un. b. t. R.* Ratio est quia æquitas postulat, ut is potius, qui totum fert commodum, & saltem aliquam negligentiam seu culpam commisit, ferat damnum, quam qui beneficium præstitit, & omni culpa vacat. Putem tamen, ad culpam levem & levissimam præstandam, seu ad resarciendum damnum ex culpa levi aut levissima, vel etiam lata, non tamen conjunctâ cum peccato mortali coram DEO, datum in conscientia ante iudicis sententiam non obligari commodatarium. Ad casum fortuitum, seu ad damnum casu fortuito, v. g. fulmine, incendio, hostili incurfione &c. datum reparandum nemo, etiam in foro externo, tenetur, nisi ad id se obligaverit per conventionem, vel in mora culpabili fuerit, vel culpabilis causa secuti casus fortuiti. *c. un. cit. l. 5. §. 4. ff. Comm. 2. re commodata non aliter, nec diutius uti, quam ipsi fuerit à commodante concessum. l. 17. §. 3. ff. eod. alias furtum committit. §. 6. Inst. de oblig. que ex del. l. 5. cit. §. 8.* Siquis tamen non aliter utatur, quam ipsi concessum est, nec diutius, ad nihil tenetur, licet res pereat in usu, sed sine culpa utentis. *l. 5. cit. §. 4. & l. fin. eod. ut si equo ad bellum commodato utaris in bello & pereat, vel si pereat in itinere: nec tenetur commodatarius probare, culpam abfuisse, nisi in iis, quæ ordinariè sine culpa utentis non contingunt, uti furtum &c.* 3. rem commodatam finito tempore & expleto usu, de quo vel expresse vel tacite conventum est, in specie seu in individuo restituere. *c. un. cit. l. 17. §. fin. l. 2. ff. de Reb. Cred. Nec licet domino invito dare rem aliam æquivalentem, vel etiam meliorem, si res ipsa in specie reddi potest. pr. Inst. quib. mod. toll. oblig.*

Oppones 1. In §. 2. *Inst. quib. mod. re contrab. oblig.* in commodatario requiritur solum exacta diligentia. Et in l. 5. cit. §. 5. solum diligentia custodit: sed omisso diligentia exactæ, & custodiæ æ diligentis, non est culpa levissima, sed levissima tantum: ergo commodatarius tenetur solum ad culpam levem, non levissimam præstandam. 2. In l. 3. ff. de pericul. & comm. rei vend. sic habetur: *custodiam venditor talem præstare debet, quam præstent hi, quibus res commodata est*: ergo ad eandem culpam præstandam tenetur commodatarius & venditor: sed ven-

ditor non præstat culpam levissimam: ergo, & ad 1. Ibi communiter Auctores per exactam & diligentem custodiam intelligunt exactissimam & diligentissimam, ne istæ leges contradicant aliis supra citatis clarissimis, & generali doctrinæ, quæ traditur in l. 5. cit. §. 2. & l. 18. eod. & est hæc: si commodatum cedit, uti ordinariè fieri notavimus in Assertionem, in utilitatem solius commodatarii, seu recipientis, hic obligatur ad præstandam culpam eandem levissimam. Si cedat in gratiam vel utilitatem solius commodantis, quod raro contingit, uti si Jurisconsulto tuam causam agentis commodos libros, vel si sponsus commodet ornamenta sponse, ut magis culta deducatur ad se, dolus tantum, & quæ huic æquiparatur, culpa lata à commodatario præstari debet. Si verò cedat in utilitatem utriusque, tam commodantis, quam commodatarii, ab isto etiam culpa levis præstanda est, non tamen levissima, uti contingit in aliis contractibus, v. g. Pignoris &c. in utriusque utilitatem cedentibus: sic si Advocato tuo commodos libros ad causam tuam agendam pro salario, vel si Titio comitum tibi & illi amicis invitanti ad convivium commodos vasa argentea, Advocatus vel Titius tenetur tibi quidem ex culpa lata vel levi, non tamen levissima. Nec huic doctrinæ & generali regulæ obstat, quod Tutor, licet Tutela tantum cedat in gratiam Pupilli, tamen teneatur præstare culpam latam & levem. *l. 1. ff. de Tutel. & quod caupo, nes, nautæ, stabularii de eo, quod acceperunt, teneantur etiam ob culpam levissimam, licet id faciant tantum in gratiam aliorum. l. 3. §. 1. ff. Nautæ, Caupo.* Nam in his contractibus ob favorem pupilli & utilitatem publicam aliquid singulare statutum est. Sicut in Jure Bavarico in contractu *Commodati* speciale quid ordinatum est. *Landt. Recht tit. 17. a. 1.* ubi commodatarius, apud quem res commodata casu etiam fortuito perit absque omni culpa, ad justam compensationem pro ratione subsecuti damni pro arbitrio iudicis per viam transactionis compellendus dicitur. Ad 2. Ibi est sermo de venditione nondum completa. v. g. si vinum, ad mensuram venditum nondum est admensum: quo in casu etiam venditor tenetur ad culpam levissimam, sicut commodatarius. *l. 3. cit. & l. 2. præced. §. 1. Harpr. ad §. 2. Inst. cit. n. 29.*

Dico 5. Ex obligationibus, quas ad fructum habent commodans & commodatarius, nascitur per se actio *Commodati*, & quidem *Directa* commodanti adversus commodatarium, ut rem commodatam finito tempore & expleto usu restituat integram & salvam in specie, vel æstimationem illius, si perijt, & satisfactionem præstet, si fuit deteriorata, secundum dicta. *Contraria* autem commodatario adversus commodantem, ut rem commodatam ei relinquat, usquedum tempus pro usu concessum fluxerit, ut reparet eidem damnum, vel ex intempestiva revocatione, vel ex rei commodatæ vitio per dolum vel culpam latam commodantis illatum, atque expensas

extraordinarias & necessarias in re commodata factas refarciat. *l. 3. §. 17. ff. Commod. c. un. b. t.* Utraque actio est Civilis, rei persecutoria, perpetua, ac utrinque transiens ad heredes. Dixi, *per se*; nam per accidens etiam alias actiones contra commodatarium habet commodans, nempe actionem furti, si commodatarius aliter usus est re, quam ipsi concessum. *l. 5. cit. §. 8. vel actionem Legis Aquiliae*, si rem deterioravit. *l. 18. cit. §. 1. vel reivindicacionem*, si alius, quam commodatarius rem commodatam detineat. *l. 9. ff. de R. V.* Oppones: Commodatarius, si ex vicio rei commodatae damnum est passus, vel impensas extraordinarias in ea facere debuit, habet jus retentionis, seu jus retinendi rem commodatam, donec ipsi satisfiat: ergo non opus habet actione commodati contraria; cum se indemnem possit reddere *re iudicio*. *l. 18. cit. §. 4. N. Conf.* Serviet enim actio commodati contraria pro casu, quo damnum vel impense superant rei commodatae pretium.

Quares, quando ex aliquo contractu nascatur una tantum actio, & quando plures? *¶* Si in contractu tantum unus obligetur tam ab initio quam ex postfacto, nascitur una tantum actio, uti contingit in Mutuo. Si vero uterque contrahentium obligetur, unus quidem ab initio principaliter ex natura contractus, & alter primum ex postfacto, ac potius ex æquo & bono, quam ex natura contractus, duplex oritur actio, una directa & altera contraria, uti in Deposito, Commodato. Si denique ab initio statim uterque obligetur principaliter ex natura contractus, consurgit duplex actio utrinque directa, ut in Emptione-Venditione. *Christoph. de Chlingenperg Inst. ad tit. quib. mod. re contr. oblig. q. 24.*

TITULUS XVI.

De Deposito.

SUMMARIUM.

1. 2. Quid sit Depositi, & quomodo differat ab aliis contractibus.
3. Dividitur in Voluntarium & Necessarium: in Regulare & Irregulare: in Judiciale & sequestrarium.
4. 5. A quo deponi, vel depositum recipi, & quæ res deponi valeant.
6. 7. An etiam rei depositæ accessoria, item cista cum pecunia inclusa &c. censentur esse deposita.
8. Ad quid obligetur deponens.
9. 10. Ad quid depositarius.
11. An depositarius teneatur res depositas præ propriis salvare in periculo incendii &c. si utrasque salvare nequeat; item commodatarius.
12. Actio depositi tam directa quam contraria.
13. An depositario competat exceptio compensationis.

¶ Sciendum, Depositi (aliò nomine Commendatum vel Receptum) pariter sumi vel obiectivè pro ipsa re deposita, vel (utl maxime hoc loco) formaliter pro contractu, quo res

alteri custodienda traditur: qui rem custodiendam dat, Deponens, qui accipit, Depositarius vocatur. De eo rursus inquirendum 1. quid 2. quomplex sit Depositi. 3. à quo. 4. & quid deponi possit. 5. quæ sit obligatio tum deponentis tum depositarii, quàmque culpam præstare teneatur uterque.

Dico 1. Depositi propriè acceptu est contractus, quo res alicui gratis custodienda traditur ea lege ut ad arbitrium Deponenti eadem in specie reddatur Communis quoad rem ex *l. 1. ff. Depositi. §. 2. b. t.* Differt à Commodato, Precario, Mutuo, quod in his concedatur usus, & in Mutuo etiam dominium; non verò in Deposito: à Pignore, quia istud non pro custodia, sed in cautionem & securitatē debiti datur: à Locatione & contractibus *hominatis*, quod Depositi non admittat mercedem, vel retributionem, quàmvis non respuat honorarium gratulit oblatum, quod & Commodato non repugnat à Mandato, quod in hoc non res custodienda, sed negotium gratis gerendum alteri, voluntariè suscipienti, demandetur. Oppones: potest & censetur res deponi apud navem, cauponem, stabularium, si res sciente navis &c. inferatur in navem, cauponem, stabulum licet non conveniatur de custodia cum navis &c. *l. 1. ff. Nautæ, cauponem.* ergo Depositi non est contractus. 2. potest à deponente non deponi ad certum tempus conventum: ergo ab ipso non est revocabile ad libitum. 3. *l. 1. ff. de Oblig. que ex del. ergo.* ad 1. *N. Conf.* quia tacita est conventio, & et dispositione Juris dictæ personæ censetur in Depositi consentire, licet res suas inferens expressè non petat custodiam, vel eas ledere ponere asserat. Ad 2. *Niterum Conf.* quia Depositi ex natura sua & Juris voluntate semper est revocabile, sicut de Precario dictum. Certum tempus à deponente appositum operatur hoc, ut depositarius ante illius lapsum non possit rem depositam, semel receptam, reddere, non ut deponens nequeat citius repetere: sicut solus depositarius rem semel receptam retinere debet tam diu, quàm diu durat causa, propter quam est deposita, v. g. absentiā deponentis. Si tamen deponens nimis diu abesset, vel depositarius ex aliquo impedimento superveniente nequiret rem ulterius custodire, posset adire Judicem, ut ejus auctoritate liberetur ab onere custodiendi. *König b. n. 20.* Ad 3. Ibi, ut ex contextu patet, per custodiam intelligitur culpa levis, aut levissima quam depositarius præstare non tenetur.

Dico 2. Depositi conventionale & in specie, quod definivimus, dividitur 1. in voluntarium & necessarium. 2. divisione analogà in Regulare & Irregulare. *l. 1. §. 1. 3. l. 24. 29. ff. Depositi.* Voluntarium seu Ordinarium est, quod contrahitur ex mera voluntate & fiducia in alterum, absque ullo periculo imminente. Necessarium, seu Extraordinarium, vel Misericordabile, uti etiam vocatur, ad quod cogitur quæ necessitas, vel instans periculum rei alterius perdendæ, v. g. periculum imminens naufragii.